"Per aspera ad astra" або нариси з аналізу виживаності та побудови критерію однорідності.

Горбунова Даніела Денисовича 4 курс бакалаврату група "комп'ютерна статистика"

22 вересня 2020 р.

1 Вступ.

2 Початкові відомості.

2.1 Аналіз виживаності. Оцінка Каплана-Мейєра.

Нехай $\xi(t)=(\xi_1(t),\ldots,\xi_n(t))\,,\ t\in T,$ де $t\in T=[0,b],\ b$ - час завершення статистичного експерименту. $\xi_1=\xi_1(t,\omega)\in\{0,\pm 1\},\omega\in\Omega.$ Якщо вважати, що $\xi_i(t)\neq -1$ м.н.

$$S(t) = \frac{\#\{j \in \overline{1, n} : \xi_j(t) = 0\}}{n}$$

Врахуємо кількість тих осіб, які вибули до моменту t:

$$d_{t} = \#\{j \in \overline{1, n} : \xi_{j}(s) = 0, s \in [0, t), \ \xi_{j}(t) = 1\}$$

$$n_{t} = \#\{j \in \overline{1, n} : \xi_{j}(s) = 0, s \in [0, t)\}$$

$$\hat{S}_{n}(t) = \prod_{s \leq t} \left(1 - \frac{d_{s}}{n_{s}}\right)$$

2.2 Стандартна похибка та довірчі інтервали виживаності.

Формула Грінвуда:

$$\hat{\sigma}_n^{KM}(t) = \hat{S}_n(t) \sqrt{\sum_{s \leqslant t} \frac{d_s}{n_s(n_s - d_s)}} \tag{1}$$

Для того, щоб вивести (1), доведемо дві теореми:

Теорема. Нехай послідовність випадкових величин $\{\xi_n, n \geqslant 1\}$ задовольняє класичну центральну граничну теорему, тобто $\exists a \in \mathbb{R} : \sqrt{n} (\xi_n - a) \to^W \eta \sim N(0, \sigma^2), \sigma > 0$. Тоді для довільної $g \in C^1(\mathbb{R})$ справедлива наступна збіжність:

$$\sqrt{n} (g(\xi_n) - g(a)) \to^W \eta_a \sim N(0, \sigma^2(g'(a))^2)$$

Доведення. За теоремою Лагранжа, існує така величина ζ_n , яка лежить між значеннями ξ_n та a:

$$g(\xi_n) = g(a) + g'(\zeta_n)(\xi_n - a)$$
(2)

З критерію Колмогорова ПЗВЧ, $\xi_n \to^P a = \mathbb{M}[\xi_1]$, тому $\zeta_n \to^P a$. Звідси маємо, що $g'(\zeta_n) \to^P g'(a)$. Підставимо (2) у вираз, для збіжності скористаємося теоремою Слуцького:

$$\sqrt{n} (g(\xi_n) - g(a)) = g'(\zeta_n) \sqrt{n} (\xi_n - a) \to^W g'(a) \eta \sim N(0, \sigma^2(g'(a))^2)$$

Теорема. (ЦГТ для мартингальних послідовностей)

Доведення.

Доведення формули Грінвуда. Неважко побачити, що $\forall t \in T$ оцінкою для ймовірності успіху буде відносна частота $\frac{d_t}{n_t} \sim Bin()$

$$\mathbb{M}[d_t/n_t] = p$$